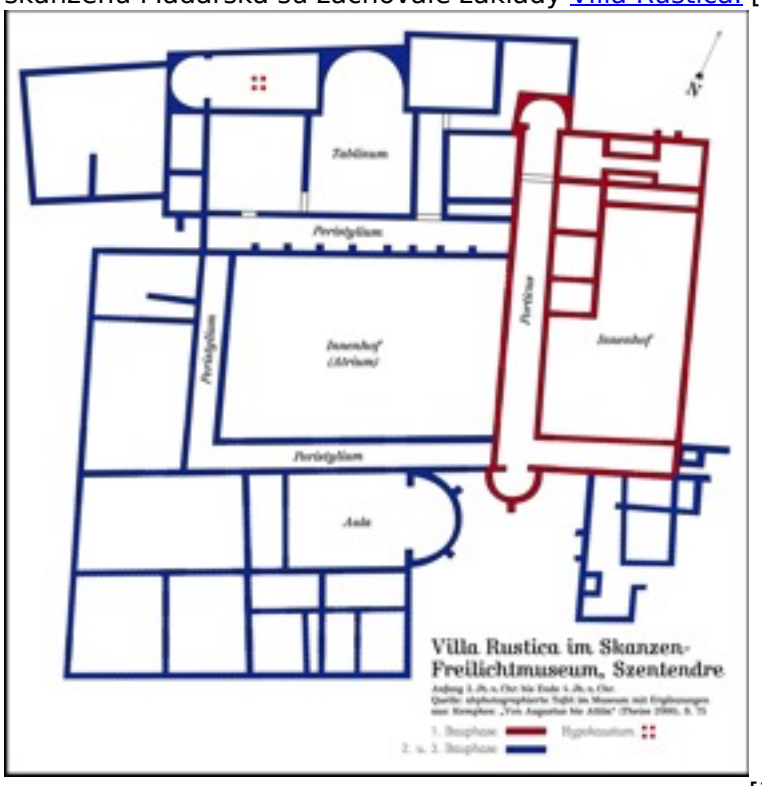
posted by Willant on 17. máj 2011 - 21:04
25.06.2013 - posledná úprava článku.

Limes Romanum od vojenského tábora Solva po administračné centrum provincie Pannónie - Aquincum **[1]**

[2]

Oblasť pravého brehu Dunaja (lat. Istros), dnešné Maďarsko, sa stalo v I. storočí nášho letopočtu trvalou súčasťou rímskeho impéria. Do dejín sa zapísalo ako Pannonia Inferior a Pannonia Superior. Severní susedia na východ od rieky Moravy boli Quadi a na západnom brehu to boli Markomanni. Provincia bola významná hlavne zo strategických dôvodov, prírodné bohatstvo až tak dôležité nebolo. Trvalé obsadenie spadá do éry panovania cisára Augusta. 27 př.n.l. - 14 n.l. - Augustus prvý rímsky cisár. [3] Dôležitosť provincie potvrdzuje aj fakt, že počas kritického obdobia v III. storočí boli veľmi často volení cisári Ríma z vojenských veliteľov tejto provincie. Obranný systém takzvaný limes [4] bol vybudovaný postupne, na pravom brehu Dunaja. Vznikali strážne veže, vojenské tábory a administračné centrá. Samotné naše mesto bol presunutý tábor na ľavom brehu Dunaja s názvom Anavum.

V Dunajskom ohybe od Budapešti až po Ostrihom sa najviac zaslúžil o znovuobjavenie týchto pamiatok pán Sándor Soproni. Archeologické vykopávky začali v roku 1950 a trvajú s menšími prestávkami až dodnes. Administračným centrom provincie bolo mesto Aquincum. [5] Smerom na sever hore prúdom Dunaja, cestou z Aquincum nájdeme v dnešnom meste Szentendre pevnosť Ulcisia Castra - Vlčí hrad. Bolo to obľúbené miesto Marka Aurélia. V roku 202 sa tu zdržiaval Septimus Severus a v roku 214 cisár Caracalla. Asi 4.5 km od tohto miesta v areáli najväčšieho skanzenu Maďarska sú zachovalé základy Villa Rustica. [6]

[7]

Ide o Obytnú vilu z III. storočia. Asi z roku 230 - 330. Jej celková rozloha je 5600 m2. Základy a obvodové múry sú takmer celé zrekonštruované a prístupné pre verejnosť. *Za vstup do skanzenu sa platí.* Vila bola objavená pri budovaní skanzenu v rokoch 1973 - 75. Jej rozmermi 67x78 metrov a 52 miestnosťami. Je to najväčší objekt na území Maďarska z III. storočia. [8] Vila bola vykurovaná systémom vzdušnej cirkulácie - podpodlahového vykurovania. [9] Podlaha bola zdobená mozaikou a steny ozdobili freskami. Neďaleko od vily bol dodnes existujúci prameň, ktorý zásoboval obyvateľov vodou. Nálezy jednotlivých nástrojov poukazujú, že obyvatelia pestovali vinič a prevádzkovali hostinec. Vila bola postavená na kopci. Pred vchodom mala takzvaný portikus. Vnútorné usporiadanie budovy je vidieť na obrázku. Miesto zvané tablinum bola reprezentatívna miestnosť pre hostí. Neodmysliteľnou súčasťou bol vnútorný dvor - átrium. Vila bola nepretržite používaná až do roku 390. Portikus je stĺpová predsieň pred hlavným vchodom do budovy. *[10] Bol používaný často v antickej architektúre, potom znovu aj v novovekom staviteľstve v monumentálnych budovách.* Pokračujúc ďalej na ceste za pamiatkami Ríma nájdeme pri obci Leányfalu základy strážnej veže s rozmermi 16x16 metrov. [11] Ide o klasický rímsky burgus. Chránený bol priekopou (fossa) a kamenným múrom.

[12]

Rímske miesto Cirpi dnešný Dunabogdány skrýva pevnosť s rozmermi 127x127. [13] Bohužiaľ do roku 1930 tu neboli robené žiadne výskumy. Toto miesto a označené miesta na mape 1 a 2, oblasti pri hornom cípe ostrova Szentendre, burgusi na ostrove označené A a B slúžili ako strategický prechod cez Dunaj. Zároveň tu bolo aj obchodné centrum. Tu Rimania obchodovali s barbarmi. Najväčšou základňou je základňa Pone Navata pod Vyšegrádskym hradom na kopci Sibrik. [14] Táto základňa bola postavená v rokoch 320. Jej rozmery sú 130x140 metrov. Má tvar nepravidelného trojuholníka. Na cípoch so strážnymi vežami tvaru podkovy. Fotografie miesta... [15] Ďalšou pamiatkou ktorá sa zachovala do dnešných čias je vojenská mini základňa pri kameňolome za Višegrádom - Gizella major. **47°45'38"N 18°55'50"E** Miesto bolo objavené v 80. rokoch pri rekonštrukcii cesty. [16] Archeologické vykopávky trvali do roku 1995. Vchod do pevnosti bol zo strany Dunaja.

V stene pri vchode sa našla pamätná tabuľa, z ktorej zistili, že pevnosť bola postavená počas vlády Valentinia I. v roku 321. Táto pevnosť je najzachovalejšia na tomto úseku rímskeho limes. Výška múrov bola asi 120-300 cm, ich hrúbka je 165 cm, základy sú 120 cm hlboké. Okolo hradieb z vnútornej strany boli budovy pre vojakov, veliteľa, kone a rôzne hospodárske budovy. V centre bolo nádvorie - cvičisko vojakov. Našlo sa tu miesto aj pre kúpele. Miesto zásoboval vodou takzvaný potok "horká voda", voda zásobovala aj obrannú priekopu okolo hradieb a tiež samotnú základňu. V budove sa našli dve kúpeľne, prívod vody a olovené potrubia. Vo výške 70 cm sa zachovali výhrevné tubulusy. Ako zaujímavosť spomeňme vykurovanú malú miestnosť, ktorá slúžila ako sušiareň plodov. Vedľa tejto miestnosti bola pravdepodobne kaplnka. Našli sa tu úlomky oltára.

Lat. tubulus. Kvadratická dutá tehla, ktorá bola súčasťou vykurovania stien. prúdili v nich teplé spaliny pred tým, ako sa dostali do komína Odkaz na doktorandskú prácu o mieste a archeologických vykopávkach v Maďarčine. Na konci dokumentu je celkom dosť fotografií z archeologických prác. *[17]* Mimo pevnosti pri potoku v juhovýchodnom smere boli objavené piecky. Západným smerom sa našiel cintorín, ktorý používali v IV. a V. storočí. Našlo sa tu 220 hrobov. Podaktoré hrobky boli postavené z tehál a kameňa. Veľký počet hrobov žien a detí a tiež objavené piecky dávajú predpoklad, že sa tu časom vytvorila aj civilná osada. Fotografie miesta... [15] Na konci IV. a na začiatku V. storočia začína pomalý úpadok, vplyv Ríma regióne upadá. V IV. a V. storočí toto miesto obývajú už Quádi. Vojenské jednotky Ríma boli povolané na ochranu Talianskeho vnútrozemia a miesta postupne pustnú. V polovici V. storočia sa tu légie zdržujú len občas a niekedy v druhej polovici V. storočia územie Dunaja definitívne opúšťajú. Na kopci Sibrik pri Visegráde sa v X. storočí usádzajú vojaci veľkokniežaťa Gejzu. Podľa zachovaných spisov tu má Gejza zo strategických dôvodov stálu armádu. Vznik Župného sídla, monastir svätého Andreja je už ale súčasťou stredovekej histórie miesta a úplne iný príbeh.

Adresa zdroja (modified on 25.06.2013 - 20:02):http://kontakt.sturovo.com/drupal/17-05-2011/332/historia/limes-romanum-od-vojenskeho-tabora-solva-po-administracne-centrum-provincie-

Odkazy
[1] http://kontakt.sturovo.com/drupal/17-05-2011/332/historia/limes-romanum-od-vojenskeho-tabora-solva-po-administracne-centrum-provincie- [2] http://sturovo.com/drupal/obrazky2/Panonia_inferior.jpg [3] http://cs.wikipedia.org/wiki/Octavianus_Augustus [4] http://cs.wikipedia.org/wiki/Limes_Romanus [5] http://sturovo.com/drupal/node/91 [6] http://hu.wikipedia.org/wiki/Villa_rustica [7] http://sturovo.com/drupal/obrazky2/Villa_Rustica_Skanzen,_Szentendre.jpg [8] http://maps.google.sk/maps?hl=cs&ie=UTF8&ll=47.69388,19.048925&spn=0.001524,0.003406&t=h&z=18 [9] http://laterarius.eu/pdf_dokumenty/tehla_v_dobe_rimskej.pdf [10] http://sk.wikipedia.org/wiki/Portikus [11] http://maps.google.sk/maps?hl=cs&ie=UTF8&ll=47.717242,19.088788&spn=0.000762,0.001703&t=h&z=19 [12] http://sturovo.com/drupal/obrazky2/terkep_romai_erodok.jpg [13] http://wikimapia.org/#lat=47.7699933&lon=19.0757418&z=16&l=0&m=b&search=cirpi [14] http://wikimapia.org/#lat=47.7980651&lon=18.9799976&z=16&l=0&m=b&search=sibrik [15] http://www.magyarorszag-szep.hu/Visegrad%203/index.html [16] http://wikimapia.org/#lat=47.7607156&lon=18.9305592&z=18&l=12&m=b [17] http://doktori.btk.elte.hu/hist/groh/diss.pdf